

**Twee journalen, gehouden by seven matroosen, op het
eylandt Mauritius in Groenlandt, in den jare anno 1633 en 1634
in haer overwinteren, doch sijn al t'samen gestorven**

<https://hdl.handle.net/1874/227272>

Twee Journalen /

Gehouden by seven

MATROOSEN,

Op het

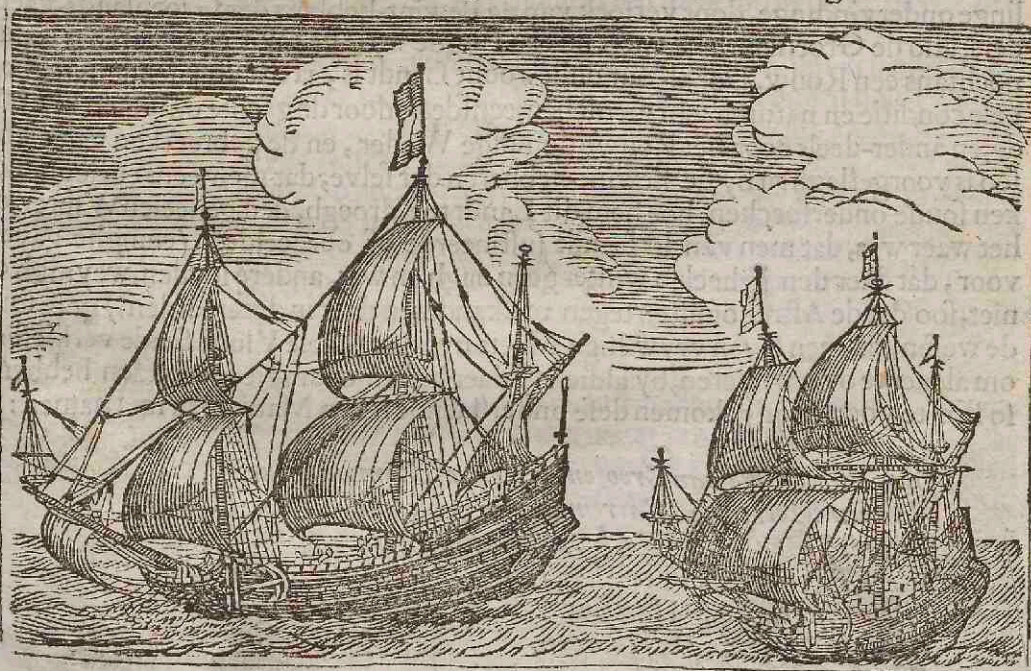
Eylandt Mauritius in Groenlandt /

In den Jare Anno 1633. en 1634. in haer Overwinteren, doch
sijn al t' samen gestorven : Mitsgaders 't Journael van de seven

MATROSEN die op Spitsberghen

Zijn Overwintert en aldaer gestorven / in den Jare 1633. en 1634.

Verhalende de Wonderheden van de Beeren, Walvisschen, onlijdelijke
Koude, Storm-winden en lange Nachten, die zy hebben geleden.

AMSTERDAM, Gedruckt

By GILLIS JOOSTEN SAEGHMAN, in de Nieuwe-Stræet /
Ordinaria Drucker van de Journalen der Zee- en Landt-Reysen.

Aen den goet-gunstigen

L E E S E R.

Alfoo Godt Almachtigh, die een Schepper van Hemel ende van Aerde is, die oock is die gene, die ons voetsel geeft, ende op wien wy moeten onse hoop ende troost stellen, gelijk wy dagelijks door ervarentheyt sien ende bevinden, dat hy is dien Godt, in wiens bewaringhe wy allegader leven en sweben, even als Godt den Mensch is stuerende, tot veele en verlicheyde dinghen, gelijk ons dan voorgekomen is, een sonderlinge ondervindinge, door verlock van de Bewint-hebbers der Groenlands-vaerders; also de Groenlantische vaert nu een langhe wyle bezeylt en bevaren is, ende nochtans een Rouw, Dor, Kout onbewoont Landt is, ja dat srydende is teghen vele conditie en naturen van menschen, eensdeels door de groote onydelicke koude, en ander-deels door het Rouwe dompige Weder, en de gebreecken van dien, soo is voorgeslaghen by de Bewint-hebberen der selve, dat men eens curieuslicken soude onderfoccken, hoe hem dit Landt toe-droegh, den geheelen Winter, of het waer was, dat men van dit Landt sustineerde of oordeelde, (eenighe gaven voor, dat daer den geheelen winter geen dagh en was, andere seyden, weynigh of niet, soo dat de Astrenomisten tegen malkanderen daer in differeerden,) goet soude wesen, dat men seven vrywillige Maets uyt de geheele Vloot soude verkiesen, om aldaer te overwinteren, by aldien sy daer lust en couragie toe souden hebben, so sijn te voorschijn gekomen dese onderstaende seven Matroosen met namen:

Outgert Jacobsz. van Grooten-broeck, als Commandeur.

Adriaen Maertensz. Carreman van Schiedam, als Boeck-bouder.

Theunis Theunisz. als Kock van Schermerhorn.

Dirck Pietersz. van Veen-huyse.

Pieter Pietersz. van Haerlem.

Bastiaen Gysé van Delfs-haven.

Geraert Bautyn van Brugghe.

In den Jare 1633. Den 26 Augusti / is

de Bloot Schepen van het Eylandt Mauricie / leggende in
Gvoenlandt / na het Vaderlandt t'zepl gegaen / latende aldaer seben
vrywillige kloeckmoedige Matrosen om te over-winteren / en boozt
te vernemen de gelegentheit van het Wintersehe Sapsoen aldaer /
en hebben ons dit na-bolgende Geschyft nagelaten.

Den 26.
Augusto.

En 26 Augusto ginch
onse Bloot na t'Va-
derlandt t'zepl met
N. O. Windt / en hal
Water 's nachts het
self de weer. Den 27.
den windt N. O. wy

waren dien selven dach wel 4. a 5. reij-
sen op den Bergh / hebben niet vernom-
men / dien selven nacht doncker weder.
Den 28. de wint N. O. met veel sneeu /
den selven dach deelden wy een half pont
Caback booz ons sebenen / dit was booz
een gheheele Weeck / des avondts wa-
ren wy met malkanderen sien of wy
niet weemts en konde vernemen / maer
hebben niet gebonden. Den 29. hadden
wy Sonne-schijn / met klaer weder / na-
middagh gingen wy op den Bergh / die
niet veer van onse Tent stont / wan-
neer het klaer weer was / soo konden wy
bequamelijck den Beeren-bergh sien
leggen. Den 30. de Wint N. West / na-
de-middagh soo hadden wy wat Aecht-
sneeuw / den selfden nacht hadden wy
dick weer / den wint N. Oost. Den 31.
hadden wy moy weder met klare Son-
ne-schijn / wy saghen doen den Bee-
ren-bergh perfect leggen / het koelden
wyt den N. Oosten des nachts Star-
licht met moy weer.

Septem-
ber.

Den 1. September den wint N. W.
met goet weer / des avondts vielder wat
sneeuw / wy hadden doen een sterke
koelte wyt den N. O. en waren twee
ofte drie reysen op den Bergh / hebben
niet vernomen. Den 2. de windt als
boozen gemengelt met sneeu / des nachts
hadden wy duyster weer. Den 3. de

windt als booz desen / met moy weder /
daer na wat sneeuw / en behielden den
selfden Windt. Den 4. de Windt als
boozen. Den 5. de windt noch als booz-
ren / gemengelt met sneeuw weder / des
avondts klaer weder met Starre-licht.
Den 6. booz-middagh moy weder / ende
na-de-middagh Sneeuw / 's avondts
hadden wy noch reghen / de windt als
boozen. Den 7. de windt als bozen / met
goet weer / des nachts hadden wy vry
wat Regen / den windt liep Z. Z. Oost.
Den 8. de windt Z. O. booz-middagh
hadden wy Regen / des na-middaghs
hadden wy wederom schoon weer / des
nachts heel moy Star-licht / in het eer-
ste quartier hoorden wy een gherucht /
ghelijck of daer yet gevallen hadde / waer
van wy seer verschyckte / niet wetende
wat dat het mochte wesen / den windt
was doen Z. Oost. Den 9. de windt
Z. O. met moy Sonneschijn / soo dat
wy onse Hemdden wptrocken / sittende
teghen het Geberghite aen / en koesterde
en vermackende ons soo wat / de windt
was Z. O. op dat pas konden wy den
Beeren bergh sien legghen heel klaer /
's nachts hadden wy Regen. Den 10.
hadden wy een harde storm wyt den Z.
O. 's nachts kregghen wy Regen. Den
11. hadden wy mistachtigh ende vorch-
tigh weder / den windt Z. Z. O. na-
middagh liep de windt Z. W. wy gin-
gen op ditmael wat salaet halen / om de
veranderingh van de kost : den selfden
nacht was t'betogghen Lucht / ende den
windt N. O. Den 12. was een harden
N. O. windt met klaer weder / namid-
dagh den windt N. O. des nachts een
wey

Septem-
ber.

weynigh Sneeuw / den windt als voor
desen. Den 13. was 't goet weer / de
windt Z. O. met Sonneschijn / daer na
gherochtet wat aen 't Sneeuw / de
windt liep doen N. N. O. des nachts
betooghen Lucht / de windt N. West.
Den 14. de windt West / met goet weer /
met wat Sneeuw / wy ginghen na den
Bergh / maer vernamen gantsch niet /
's avondts gingen wy de Sonne peplen
waer datse onder gingh / de windt W.
N. W. 's nachts goet weder / de windt
Z. W. Den 15. hadden wy een harden
W. windt / soo dat 'et hier hart aenbran-
de / wy sagen de Son in 't Zuiden / tot
dat die in 't Zuid Zuid-westen quam /
doen betroock de Lucht / 's nachts Star-
licht / de windt West. Den 16. de wint
3. w. met moey Sonneschijn / wy gingen
weder wat verbarfchinghe van Slaet
halen / alsoo dat voor ons seer aenghe-
naem was / 's nachts saghen wy veel
Sneeuw / het was heetschoon Star-
licht en Maeschijn. Den 17. de windt
3. w. en begon seer fel te waepen / soo dat
het hart aenbrande / tot de Speck-sloe-
pen toe / met moey Sonneschijn / den
selfden nacht betogen Lucht / ende den
windt als voren. Den 18. de windt
3. 3. w. met Regenachtigh weder / wy
deelden als doen voor de eerstemael / ons
Kantsoen : of Portie van de Brandewij-
nen upt / te wten / elcken Man een
Kanne / dit was sijn portie voor elf da-
gen. Den 19. hadden wy den wint W.
met klaer weer / en 's nachts Starre-
licht den windt 3. Oost. Den 20. de
windt 3. 3. O. met sonneschijn / wy na-
men doen het kruit van onse stueken /
alsoo wy door Gods genade van dit jaer
voor de Viscaperys bevyjdt zijn / den self-
den nacht was het starlicht / de windt
3. w. Den 21. de windt 3. w. met mot-
tig weder / met Regen / 's nachts mottig
weder. Den 22. een harden 3. windt
met dichte Reghen. Den 23. de windt
Oost / met betrocken Lucht / doen sagen
wy een Walvis aen de strandt / daer

deden wy sonderlinge naerstighent ont
dat wy hem mochten vangen / waren
al doende om een sloep van Landt af te
slepen / doch hy zwom wegh door dien
het duyster weer wierdt van Regen ende
Mist / 's nachts hadden wy harden Re-
gen / de windt was 3. Oost.

Den 24. de wint Z. Z. O. voor mid-
dagh hadden wy reghen / nae middagh
ginghen wy na den Hoeden-bergh / ende
meenden daer Slaet te halen / maer daer
komende / en hebben wy niet meer ge-
vonden / des snachts de wint Z. O.

Den 25. de wint Z. Z. O. voor mid-
dagh hadden wy al wy wat Regen / ende
na de middagh een harden W. wint des
snachts hoelden het hart aen. Den 26.
een O. windt / doen hadden wy daer
Dorst by / so dattet sel hout toiert. Den
27. de wint N. O. met goet weer / wy
gingen aen de zuytst / om te vernemen
of wy daer niet konden sien / maer en
vernamen daer niet / alsoo de regen die
te niet gemaect hadde / dien self den
nacht hadden wy quaet weer en den
wint liep west. Den 28. hadden wy een
stoyt upt den noorden met sneeuw / ende
het weer verhief hem seer hart / maer
dien selfden nacht hadden wy noch goet
weer de windt Z. O. Den 29. so had-
den wy harden wint / upt den Z. O. ge-
menght met sneeuw / het waepden seer
fel / op die mael gingen wy de zuper Son
peplen / ontrent een Wijn-boom boven
het geberghte / den self den nacht hadden
wy goet weer met Z. wint.

Den 30. de wint W. Z. W. met dichte
mottich weder / den self den nacht had-
den wy veel regen oock sneeuw / de wint
waepde hart.

Den 1. October de wint N. O. wy October
hadden dat mael goet weer maer daer
nae verhief hem de windt hart / des
snachts hadden wy betoghen lucht / be-
hielden de windt als voren / des smoz-
gens resolbeerden wy om naer de zuyt-
st van 't Eylant te gaen / het vrees op
het landt. Den 2. de wint als voren / op
dat

Gehouden op 't Eylandt Mauritius, in Groenlant.

9
October.

dat mael waren wy aen de zuytsy van
het Eylant geweest / wy liepen ober het
Lant-ys't welck ontrent een duym dick
gevoeren hadde / so dattet een vermaeck
vooz ons was / ende kregghen oock soo de
warmte niet gaen / wy vonden albaer
beresch water / snachts wasset goet weer /
met eenen Oostelicken wint. Den 3. de
wint O. dit was vooz de middagh / ende
des namiddagh liep den wint Westelick
met sneeu / maer meest stilte / het Landt
lach heel bedekt van de sneeu / 's snachts
was 't goet weder. Den 4. de wint Z.
met goet vriesent weder / smorgens sagen
wy bequamelijck den Beeren-bergh / na
de middagh hadden wy betoghen licht /
's nachts hadden wy dick mottigh we-
der / met een harden Z. W. wint. Den
5. de wint Z. W. dien self de dach dedet
niet als regenen van smorghens tot sa-
vonts / so dat wy dien heelen dag genoot-
saectt waren om in onse Tenten te blij-
ven / snachts de wint zuyden. Den 6. de
wint Z. met kout vriesent weer / wy sa-
gen de Son in 't zuyden ontrent ten hal-
ben pas boven den Bergh / van onse
Tent af te sien / wy konden oock den
Beeren-bergh sien / snachts hadden wy
een harden Z. Z. W. wint / met hol wa-
ter ende een donckere licht. Den 7. had-
den wy een harde W. Z. W. wint / wy
gingen weder op den Bergh / om of wy
yet soude vernemen / maer vonden niet /
snachts hadden wy reghen. Den 8. de
wint als boren / den heelen dach dedet
niet als sneeuw / met een dicke locht /
des namiddaghs liep de wint Z. Z. W.
snachts hadden wy harde storm dat onse
Tent stont en schudde / so dattet ons al
te samen wacker maecte / dat ons het
slayen verginck / want de storm hoe lan-
ger hoe meerder verhief / ja tot aen den
about toe / de wint was eerst n. o. daer
nae liep hy Noorden / oock vermengt
met sneeuw en voyst / en de Zee liep oock
hart aen. Den 9. hadden wy noch storm
en hart weer / het water gingh soo hol /
dat het onmogelijck soude geweest heb-

ben / datter Schepen op de See soude
komen leggen / het brande ober het Fort
heen / de windt was Noordelijck met
sneeuw ende voyst / het was heel koudt
weer / men konde qualijck op 't strand
blijven staen / dooz het sel weder / doen
begonden wy eerst onse Stobe ofte Krag-
gel te stoocken / dooz de groote koude / die
ons daer toe dwongh / snachts hadden
wy noch een harden N. N. O. wint.
Den 10. behielden wy noch het koude
weder doen begon ons de onghewoonte
wat te naken / alsoo wy ons doen wat
dicht by huys hielden ende onse stoben
begonden te vieren / het welck ons soo
eenige veranderinghe gaf alsoo het onse
gewoonte niet en was en sommighe een
duyselinghe in 't hooft maecte / den wint
was noch als boren. Den 11. de wint
N. O. met jacht-sneeuw / ende vriesent
weer / wy hadden onse Hemdden buyten
onse Tenten gehangen om te verlichten
of te bleycken / maer mostense doen in-
halen / ende wy maecten in den hoeck
van den haert een plaets om daer te
hangen / want geleken beter van hardig-
heyt een Planch / als een hembt / wy gin-
gen op dat mael langhs de strand tot aen
de Supt-klippen toe / maer wy vernam-
en geen ouraet / noch sagen geen ghe-
dierte. Den 12. waren wy weder op den
Bergh / maer saghen niet / en hadden
noch hart vriesent weer / ja vooz so hart
dat onse Bier-tonne bevoos de welke
maer een badem van 't vier en lagh / en-
de hadden daer by harden windt / met
dicht sneeuwent weer / ende den windt
N. O. Den 13. hadden wy noch al kout
vriesent weer / wy waren wederom nae
den Bergh gegaen / alsoo dat onse orde-
narisse gewoonte was om een kijckjen /
maer wy hebben niet vernome / savonts
sagen wy de Son / ende ginck klaer on-
der in den westen ten zuyden / de windt
noorde / dien vooz-nacht wast heel sca-
licht / en de na-nacht hadden wy harden
noorde wint / ende sneeuwachtich h we-
der. Den 14. de wint ende het weder als

October.

voren / savonts saghen wy de Sonne by den onderganch in den w. 3. w. snachts saghen wy sountijdtz starren. Den 15. smorgens so hebben wy hier aen ons strant vernomen twee Walvisschen / de welke droogh op het strant laghen / tot by het oude Foznays van Amsterdam / wy namen met haest ons Harpoenen / Lensen / ende onse Sijp-messen / ende wy staecten so hart op haer Cowus / dat wy ons gereetschap bodt ende krom stieten / doch door lanckheit van tijt soo geraechten sy wederom in de Zee / ende lieten ons nae tijcken : wy hadden doen redelijck weer / ende waren doen wederom op den Bergh ghetweest / doch niet vernomen / de wint was als voren. Den 16. de wint en weder als vooz desen te weten veel koude en sneeuachtigh weer / het welck by ons al wy wat verandering causeerde / wy hebben oock op den Berg geweest / maer niet vernomen. Den 17. hadden wy noch al kout vriesent weer / de lucht betooghen de wint was noorden / wy hebben wederom op den Bergh geweest / doch niets gesien / den vooz-nacht saghen wy de starren / ende hoelden wy wat aen. Den 18. noch de wint als voren / met kout vriesent weer / des savonts sagen wy de Son ondergaen / in den w. 3. w. wel so west / des nachts hadden wy Mane-schijn. Den 19. de wint als vooren / wy waren op den Bergh / en konden den Beeren-bergh sien / oock saghen wy het Is / in 't noorden ontrent een mijl van 't Lant / die tijt hadden wy moye sonne-schijn / maer de Son en konde ober den Bergh niet schijnen / eensdeels om dat den Bergh vy wat hoogh is / en de Sonne te leegh stonde / soo datte in de Bay by onse Centen niet schijnen en mocht / den selven nacht hadden wy helder Mane-schijn en sterre-licht. Den 20. de wint n. o. met goet weer / wy saghen dit mael den eersten Beer / doch en konden hem niet krijgen / wy waren aen de strandt en saghen het Is een goet stuck in Zee drijven heel

dick / het vwoos heel sterck / snachts hadden wy o. wint. Den 21. de wint hart n. o. met heel kout vriesent weer / snachts waepde de wint noch hart / ende hadden heel dichte jacht-sneeu. Den 22. de wint als voren dichte sneeu / snachts betogen lucht. Den 23. de wint n. o. met dicke betoghen lucht / wy hebben wederom op den Bergh geweest / maer niet vernomen / snachts goet weer. Den 24. de wint n. o. hadden goet klaer helder weer met vozt / wy waren op den rooden Bergh maer en vernamen niets / dan alleelijck dat wy saghen veel voetslappen van Beeren / so dat wy vermoeden datter al vy wat veel mosten geweest zyn / snachts hadden wy kout helder weer / het vwoos sterck aen. Den 25. de wint 3. w. met koude vozt / ende moye Sonne-schijn / maer sy en kan niet meer ober den Bergh komen / den selfden nacht hadden wy klaer starre-licht / oock vertoonde ons eenen Beer / ende quam dicht aen onse Tent / maer wy en konden hem niet krijgen / de wint als vooz. Den 26. de wint als vooren / wy waren ober den Bergh / maer hebben niet vernomen dan een weynigh Is / snachts hadden wy goet weer / de wint w. Den 27. de wint wyt den weste / met goet weer snachts sagen wy de starren. Den 28. de wint als voren / met vriesent weer / wy waren op den Bergh / doch niet vernomen / snachts weer en wint als voren. Den 29. de wint n. met vriesent weer / wy kregen de Bay vol Is / ende saghen seer veel Is in Zee / snachts hadden wy sneeu / ende het weer ende wint als voren. Den 30. de wint noch als vooz / met sel kout vriesent weer / wy en konde van onse Tent geen water sien / so dick lach het Is in Zee / snachts hadden wy weer en wint als vooren. Den 31. de wint n. met sneeuachtigh weer en Is in de Bay dat wy geen water en konden bekennē / het vries nu hart by het vier / so dat meer is / daer wesen sommighe vaten onstucken door de vozt / maer ons Bier ende

ande-

anderen stercken drauck / laghen in de Bottellery / dat en heeft noch geen noot / de wint als voren.

Roberts
arr.

Den 1. November / de wint n. o. met kout vriesent weer / wy waren op den Bergh / en sagen daer so veel IS aen de noortzy van 't water / dat wy het water niet en konden bekennen / om dees tijdt hebben wy noch 10. uren dagh / wy sien de Son heel weynich / konnen die cock niet sien / of wy moeten by zuyden het Landt sijn / daer nu door de felle koude niet wel mogelijk is te komen / den selfden dagh teghen den about vernamen wy een Beer / maer waimeer hy ons ge waer wordde / dat wy nae hem toe quammen / so liep hy in Zee / ende begaf hem op het IS / sijn heel schou vooz ons / op dato vries dent soo hart / dat wy genoot faecht sijn het vier by wilsen in onse Bottelery aen te legghen / om het Bier wyt het vriesen te houden / wy staen in groot perijckel / om by about of by nacht / wyt onse Tent te gaen / door ooz faeck dat de Beeren ons soo kout op het lijf sijn / de wint als voorn. Den 2. behielden noch al kout vriesent weer / vernamen wy 5. a 6. Beeren in de Bay / schooten daer een van die hoop / die wy vilden en het vet branden / de andere liepen ter Zee-waert in op het IS / soo datse ons ontlepen / snachts hadden wy goet weer. Den 3. de wint n. o. met redelijck weer / wy vernamen vier Beeren / daer wy eenen van schooten ende in 't schieten begaf hy hem op 't IS / ende bleef daer doot leggen / en sloegen tontwen om sijn lijf ende sleepten hem so op 't Landt / in de voornacht hadden wy starlicht / de wint als voorn. Den 4. de wint n. o. met kout vriesent weer en betogen Lucht / wy vernamen drie Beeren / maer en hebben geen van dien gekregen / begeven haer date lijk op 't IS in de Zee / de wint waer w. Den 5. de wint 3. met sneeu dat wy qua lijk wyt moghten gaen / vernemen nu geen Meewen meer / snachts de wint 3. Den 6. de wint als voren / met quaet

weynich weder / met sneeu / in den naenacht / so liep de wint oostelijck. Den 7. de wint n. o. met betoghen lucht wy hebben op den Berg geweest / maer niet vernomen / snachts de wint n. smorgens lagh den Bay vol IS . Den 8. de wint als voren / met vriesent weer / teghenwoozdich smelten wy sneeu / om water te krijgen / de wint noorden. Den 9. de wint als vooren / wy hebben ober den Bergh aen de zuyt zy van 't Eylant geweest / tot aen het strant / maer hebben geen IS konnen sien / wy sagen de Son dit mael / dat was het eerste in 21 a 22. dagen / dat wyse niet gesien en hadde / sy stont ontrent zuyden / een half uur boven den Horizont / snachts noorden wint. Den 10. de wint als voren / wy en vernemen nu geen Beeren meer / de wint als vooren. Den 11. de wint hart n. met betoghen lucht / het was hier al vol IS / snachts hadden wy n. o. wint. Den 12. de wint n. o. met mist / wy hebben wederom op den Bergh geweest dan niet gesien van IS / wy hebben niet dese veranderingh van 't weer veel Meewen vernomen / snachts wasset starlicht en saghen de Meen met oostelijcke wint. Den 13. hadden wy een harde koude / wyt den oosten met een betoghen lucht. Den 14. de wint west met kout vriesent weer / snachts klare Meeschijn wy kreyghen op dato de Bay wederom vol IS / maer en vernamen geen Beeren / de wint West. Den 15. de wint n. o. met sneeu / wy vernamen wederom 3 a 4. Beeren / 't welck by ons soo wat tijd-verdijf maecte / wy sochten finantie om haer te mogen schieten / maer sy quamen op het Landt niet / oock en quamen sy so dicht niet dat onse Roers die bereycken konde / soo dat wy alleelijck maer 't gesicht daer van hadden / de wint noch als vooz dese. Den 16. de wint als vooren ende hadden een Beer vooz / en leyde op hem aen / maer raecte niet / so liep hy op 't IS en begaf hem in Zee / snachts de wint als vooz dese. Den

De hem
ber.

17. de wint N. gemenght met sneeu en donckere betoghen lucht / doch hadden doen heel tijdsaem van de kou / de wint als voren. Den 18. de wint n. o. met vriesent weer / wy en vernamen tot dato niet / wy leyden somwpien een discoersjen in 't hondert / ende elck vertroock vast zijn avontuer / dat hy soo te lande als te water / wel van zijn leven gehad hadde / ofte hem bejegent was / so brochten wy somwpien onsen tijt toe / snachts wasset star-licht met moy weer. Den 19. de wint n. wy hebben ober den Bergh en by het Landt geweest doch met groote moepten / want wy moeten somwijlen tot ober de knien door het sneeu gaen / wy sagen den Beeren-bergh klaer leggen / oock so sagen wy doen de Son noch pas boven het water / wy hebben noch moy dagh dat wy noch kunnen sien te lesen in een boeck blyten de Cent / maer in de Cent konnen wy niet langher sien te lesen of te schryven / soo dat ons den dagh heel ontvalt ende sitten meest met toe deuren / 't welck een weynigh onse couragie beneemt / snachts de wint als boozn. Den 20. de wint als dooren / met donckere betoghen lucht ende sneenachtig weer / snachts de wint w. Den 21. de wint w. wy waren op den Bergh geweest / en sagen den Beeren-bergh / wy sagen nae de noot zp toe / aldaer wy soo schijckelijck veel Ws saghen dat wy het water daer door niet bekennen konden / de wint wat westelijcker. Den 22. de wint als voren / en kout vriesent weer / des nachts liep de wint west. Den 23. de wint West Noordt-west / met goet weer / wy hebben ober den Bergh geweest tot den rooden Bergh toe / doch en hebben niet sonderlingh vernomen / dan alleen dat wy daer Ws genoegh vonden / ja so barre als wy sien konde / wy sagen 2 à 3. Beeren op het Ws loopen / maer en sochten ons niet / in de voornacht hadden wy klaer starre-licht en stil weer in de na-nacht was de wint z. wy vernamen een Beer / onse Hoers die althijt veerdigh

leggen schooten datselick nae hem wyt onse Cent / dat hy aen 't bloeden was / want smorghens vonden wy het bloet aen de sirant leggen / so dat wy bespente dat dat wy hem al dapper getrefte hadden maer wy en konden hem niet krijghen / door oorsaeck datse stracy op het Ws loopen / oock so moeten wijse al wel tressen eerste blijven leggen / al sijn sy al dooren weder door geschooten dragen daer weynigh na / loopen ebentwel in de Zee. Den 24. de wint z. o. met betogen lucht / wy wierden het Ws een stueck in Zee quijt / maer het ging wyt ons gesichte niet / dien nacht kregen wy een w. wint met betogen lucht / de Bay quam wederom vol Ws / de wint w. met kout vriesent weer / wy vernamen wederom veel Meewen / maer verhouden haer meest aen het geberghite / de wint als voren. Den 25. met w. wint vriesent weer / hier openbaerde haer weder veel kok-Meewen / maer sabonts vliegen sy wederom nae 't geberghite / de wint als voor desen. Den 26. de wint z. met redelijck sacht weer / het Ws dat aen de wallagh / was wederom een groot stueck in Zee gedreven / de wint noch als voren. Den 27. de wint z. w. het was nu goet weer / snachts was de wint oost. Den 28. de wint z. o. met goet weer hadde wy wederom een Beer / so haest wy hem vernamen soo joeghen wy hem nae / tot over het geberghite / wy deden ons uysterste vermoghen om hem te mogen bekommen / maer also hy siereker in 't woerloopen was / als wy in 't na-loopen / so wast ons onmogelijck hem te konnen krijghen / want wy die mael coragieus genoegh waren ende hadden ons vermaeck hem te achtervolghen / want het heel sacht weer was / ja dat wy ons verwonderde / van het weer 't welck wy wel 5 a 6. dagen nu gehad hebben / ja gelooben dattet rechtboort houder in Hollant is / alseer hier nu tegenwoordigh is / hadde de wint als voren. Den 29. de wint als voren / wy hebben ober den Bergh geweest / aen de zuyt zp van het Eplant

Eylant geweest/bonden daer so veel ys / dat wy geen water bekennen en konde / aen de Noorder-zij waren wy doenmaels oock / maer daer was het Is nae gissingh een haif mijl van de Wal af gedreven / den self den nacht was het heel moy star-licht. Den 30. de Wint als vooz desen / op dese reys hadden wy me-nichte van Beeren / ende deden groote sinantie om eenige te moghen krijghen / maer hoe wy het aenleiden / wy en konden haer in geenderley-wijs bekomen / de Wint als vooz desen / met harden teghen.

Den 1. December de wint 3. met mot-regen / ende dooyent weer / savonts liep de wint 3. o. Den 2. de Wint als boren / met regenachtigh weer / het Is was nu verre benoorden 't lant wegh gedreven / dat men 't niet sien konde / het dooyde noch hart / snachts hadden wy sacht weer. Den 3. de Wint 2. met doncker mottigh weder / snachts waeydent noch hart. Den 4. de Wint als boren / met betogen lucht / snachts van gelijcken / het weer als vooz desen ; wy hoorden gewach van Beeren / ende wy die dat vooz vermaeck hielden keecken datelijck wpt / ende in 't wptien so bevonden wy datse dicht by onse Cent waren / daer wasser 2. of 3. wanneer zy ons hoorden roeren / soo gaen sy deur / snachts het weer en wint als boren. Den 5. de wint 3. met sacht weer / ende slecht water / ja so goet weer nae ons ooydeel / als het om dees tijds Jaers in Hollandt kan wesen / snachts hadden wy een 3. o. wint / ende het was moy starre-licht / oock schooten wy eenen Beer door sijn huydt / dat wy hem sagen bloeden / doch hy was noch so kloeck / dat hy evenwel in Zee liep / soo dat wy hem niet en konde krijgen. Den 6. de wint 3. o. met betoghen Lucht / wy mochten 't wel harden van weghen de houde / snachts moy star-licht / de wint als boren. Den 7. de wint als boren / maer dick mistigh weder / snachts liep de wint 3. doen kregghen wy wat sneeu /

daer nae setten hem het weer tot wooff. Den 8. de wint n. o. met een donckere licht met houdt vriesent weer / snachts liep de wint w. Den 9. weer en wint als boren / met heel klaer helder weer / maer sel hout / wy sagghen soo veel Is / als wy over sien konden / snachts star-licht met vriesent weer. Den 10. de wint als boren / met klaer helder weer / daer was so veel Is / dat wy geen water bekennen koften / snachts wasset helder star-licht / en de Waen scheen heel klaer / vernamen 2 a 3. Beeren / en wy schooten een daer van twee mael in sijn Huyt / datter het Bloet by neer liep / doch raecte op het Is wegh / wy waren op den Bergh / daer lagh soo veel Is / dat het water niet mogelijk was te bekennen / snachts hadden wy w. wint. Den 11. het weer en wint als booren / wy en hebben van daegh geen Beeren vernomen / want sy begunnen te bemerken dat wyse treffen / so datse haer nu buyten schoots houden / ende ons soo nae niet meer durben komen / of het en waer dattet die gene waren / die niet onder ons handen geweest zijn : weer en wint als vooz desen / met hout vriesent weer. Den 12. smorgens vroegh / schooten wy een Beer in zijn kop dat hy hart-stecken doot bleef leggen / die wy datelijck vilden / en braden de Bout / die ons niet qualijck bequam / also het een jonge Beer was / en wy lange ouden kost gehadt hadden / so dattet een verbarsingh vooz ons was / en hadden daer goeden smaek in / de wint w. met hout vriesent weer / snachts stil weer som-wijlen Maneschijn. Den 13. de wint 3. w. met donckere betogen lucht / wy hebben ober den Bergh geweest / en ginghen nae den Hooden-bergh toe / doch wy en vernamen gantsch niet / maer de Zee nae de Noort-zij / sagghen wy vol Is leggen / snachts de wint 3. o. met sneeuw. Den 14. de wint zuiden met klaer vriesent weer / snachts wasset heldere Maneschijn / het Is was doen een groot stuck in de Zee gedreven. Den

Decem-
ber.

15. de wint 3. met donkere lucht / doen raechten de Bay wederom vol **Is** / snachts liep de wint 3. w. en heel duyster weer. Den 16. de wint als voren / wy hebben op den Bergh geweest / maer en hebben niet vernomen / den selfden nacht wasset helder **Madaneshijn** / weer en wint als voorsz. Den 17. de wint 3. met donkere Lucht / wy hebben wederom op den Bergh geweest / maer konden gantsch niet vernemen / de Beeren hebben wy in een wijl niet gesien / het lijkt datse ons misden / snachts sneudent hart met een 3. wint / en hadden doen dooyent weer / en met menigthe **Sneeuwen** / dit komt met den 2. windt veel toe / wanneer het weer ontlaten is / dan maecht dat goet hier sulcken geraes dattet onnuttigst is / even als het gebogelte in Hollandt kan doen des **Wep-tijds** / maer sabonts vliegghen sy wederom nae het geberghte / daer sy haer meest onthouden. Den 18. de wint 3. met doncker weer en dicke mot-regen. Den 19. de wint 0. met dicke lucht en voyst / snachts stil weer / met betogen lucht / de wint als voren. Den 20. de wint 0. en hadden stil weer / met een donkere lucht / de wint als voren. Den 21. de wint 0. met een donckere lucht / de **Sneeuw** lept so dick dat wy qualick sonder **Leersen** moghen wpt gaen / want wy daer te diep in schieten / en maecht koude voeten / snachts hadden wy sijbe koude wpt den **Doorden** / met betogen lucht en sneeuachtigh weer. Den 22. smorgens was de Bay wederom vol **is** / dat wy geen water sien en mochten / hadden helder kout vriesent weer / de wint **West** / en hadden desen dach sonderling klaer weer / wy houdent nu op het kortste van de daghen wel te zijn / en wy hebben tegenwoordigh noch 4. uren dach / daer wy selfs van verwondert zijn / des snachts wasset **Starlicht** / en stil weer. Den 23. hadden wy klaer vriesent weer / met een oostelijken wint / snachts waepdent hart / daer viel veel sneeu soo dat wy qualick wpt onse **Tent**

kosten gaen / smorgens konden wy geen **Is** meer sien / de wint als voren. Den 24. de wint als voren met dick mottich weer / in de na-nacht wasset **starre-licht** / ende hadde doen een harde 3. 0. wint met kout vriesent weer. Den 25. 2. wint met klaer weer / snachts liep hy wederom **Doordelijck** / ende hadden doen klaer **star-licht**. Den 26. de wint 0. met klaer kout vriesent weer / snachts de wint n. w. Den 27. de wint en weer als voorsz / in de voornacht hadden wy veel stil weer / in de na-nacht hadde wy 0. wint / en donckere lucht. Den 28. de wint **Oostelijck** / met doncker weer en sneeu / snachts een harde w. wint / het dede anders niet als sneeuwen / het lept teghenwoordigh soo dicht van sneeu dat wy al heel niet wpt kunnen gaen / weer en wint als voren. Den 29. de wint w. met goet klaer weer / maer voyst ende wy stercke koude / in de voorsz-nacht was het klaer **star-licht** met stil weer / in de na nacht begondet sterck te waepen ende woey hart aen / wpt den 3. 0. vermengt met sneeu / smorgens bevonden wy het **Is** een groot stuck in **Zee** gedreven te zijn. Den 30. hadden wy een harden 3. w. wint / met betogen lucht / den selfden nacht wasset van gelijken / wy en vernamen geen **Beeren** / noch **visschen** / is tegenwoordigh heel stil. Den 31. hadden wy goet stil weer / matelijke koude en betogen lucht / snachts hadden wy den wint 3. w. maer wy al wat sneeu / het was goet winter weer / konden 't wel harden.

Anno 1634. den eersten **Jannarius** / naer wy smorghens op geresen zijn geweest / so hebben wy malkanderen een gelucksalig **Nieuwe-jaer** toe gewenscht / ende wenschte malkanderen datter ons tot een goede wytkomste geluken mochte / 't welck ons hartelijck begeeren was / ende hebben ghelijckelijck een **Gebet** gedaen / om alsoo ons ghemoet wat te verlichten / wy hadden dien selfden dagh een donckere lucht / met koudt vriesent weer de wint als voorsz. wy hadden

Wint
1634
10
maer.

Janua-
rijs.
hadden op dit mael 2. Beeren by onse
Cent/maer wy en konden dese niet krij-
gen dooz de duysterheyt van 't weer/ten
anderen dat de sneeu so dick lept / so dat
vooz ons onmogelijck om te doen was.
Den 2. de wint n. o. met redelijck klaer
weer/het \mathcal{H} s was doen een stuck weder-
om van de wal gedreven / doch niet upt
ons gesicht / in de vooz nacht wasset star-
licht / in de na-nacht hadden wy o. wint
met betogen lucht. Den 3. de wint 3. o.
met \mathcal{H} ot-regghen / snachts een harden
3. w. wint / met veel regghen. Den 4. een
harde westelijcken wint / met kout weer /
doen quam de Bay wederom vol \mathcal{H} s /
dat wy geen water sien konden / snachts
wasset een betogen lucht / met een \mathcal{O} -
stelijcke wint. Den 5. de wint als boven/
met dick mistich vriesent weer / de vooz-
nacht hadden wy betogen lucht / de wint
w. den selfden nacht hadden wy noch
klaer starre-licht. Den 6. de wint n. met
helder vriesent weer / snachts harden
windt met jacht-sneeu. Den 7. noch
weer en wint als vooz desen / maer viel
doen veel sneeu / ja dat wy noch noyt soo
veel sneeu en hebben gesien / so lange wy
hier geweest hebben / op dato hadden wy
oock stercke vorst / het vrieset soo wel by
dagh als by nacht / tegenwoordigh gaen
wy weynigh upt / eens deels dooz de groo-
te sneeu / andersins om dat wy hier ende
daer sozgen in eenighe putten ofte leech-
ten te schieten / also wy die niet wel be-
kennen konnen / dooz dien het nu soo veel
sneeut. Den 8. de wint n. o. en hadden
kout vriesent weer / daer na kregghen wy
wederom een betoghen lucht / snachts
begondet hart te waeyen / ende was sel
kout / so dat het ons nu begint aen te kle-
ven. Den 9. de wint en weer als vooz de-
sen / kregghen de Bay vol \mathcal{H} s / en komt
ons toe-schieten als witte geberghte of-
te Landt-schappen / wanneer het van
verre aen komt / want wy sommijlen
hoben upt onse hutte ofte Cente lagen
en speculeerde / hoe hem 't \mathcal{H} s som-
wijlen aenstelde / de selfde nacht hadden
wy klaer starre-licht met \mathcal{M} ane-schijn/
maer de \mathcal{M} aen moet wel 7. of 8. dagen
out zijn / vooz en al eerste ons vertoont /
want by eerder niet de hooghste van 't ge-
berghte en kan krijgen / soo dat wy van
wegen het geberghte die niet eerder en
mogen sien / wint en weer als vooz dese.
Den 10. de wint $\mathcal{N. O.}$ hadden helder en-
de klaer stil weer / seer vermaeckelijck /
doch was sel kout de kou komt ons sterck
by / de Bay lagh so vol \mathcal{H} s dat wy geen
water sien konden / den selfden nacht
hadden wy meest starre-licht / maer al
kout weer ende hielt hem al meest aen
het vriesen. Den 11. voozmiddagh had-
den wy klaer helder stil weer / ende nae-
middagghs kregghen wy eenen zuidelic-
ken windt / met een betogghen lucht /
maer al koudt weer / dat ons niet en
begaf / den selfden nacht kregen wy noch
een harden 3. o. wint / wy kregen op dese
reys veel sneeu. Den 12. de wint als bo-
ven / maer wederom veel sneeu dat wy
qualijck upt onse Cente konden gaen /
maer desen dagh en wast soo bitter kout
niet / als 't daeghs te doen hadde ge-
weest / de koude was wat gemindert /
snachts was het weer en wint noch als
boven / smozgens was het \mathcal{H} s wederom
so veer upt ons gesicht gedreven / dat wy
't niet sien konden. Den 13. de wint 3. o.
met veel sneeu / dese mael kregghen wy
een Beer aen onse Cent / en hoorde
eenigh gewaagh / sagen datelijck upt en
leyden onse Roers aen / schooten hem in
sijn kop / dat hy hart-steecke doot bleef /
wy doen gelijcker handt met Coutwen /
en bonden hem aen de beenen en aen de
hals vast / sleepten hem in onse Cent en
ginghen hem vissen / want het vooz de
deur geen weer en was van weghen de
grootte koude / ende oock dooz het sneeu
dat so dick lagh / in de na-nacht was het
goet klaer weer. Den 14. hadden wy
 \mathcal{O} stelijcke wint / met redelijck klaer
weer / wy gingen ober den bergh / tot by
den Hoondenbergh / maer wy en hebben
niet vernomen / snachts wasset mooy
weer /

Januare

weer / de Starren verschenen ons somtijden / de wint als voor desen. Den 15. sijde Oostelijken windt met sneeu / ende het *Is* is ontrent een mijl van 't Landt gedreven / snachts hadden wy de wint n.o. en klaere Mane-schijn. Den 16. de wint 3. het was goet winter-weer / wanneer wy den zyden wint hebben / so hebben wy in 't gemeen het sachtste weer / ende komen dat weer wel verdagen / want heel groote koude en hebben wy dan niet / snachts liep de wint o. ende was doncker betogen lucht / maer voog wederom sterck aen. den 17. was de wint als voren / met kout mistich weer / snachts een Noord en wint / met so sterke voyst dat de bay al te mael met nieu *Is* bedeckt was / ende het oude *Is* lach smoggens so veer in zee / dat wy het water niet en konden bekennen. den 18. hadden wy mistigh weer maer heel kout / maer na de middagh kregghen wy eenen Westelijken wint / oock snachts hebben wy hem noch behouden / daer na begon het wederom by hart te sneeuwe / weer en wint als desen. den 19. kregen wy noch geen veranderingh in wint / en behielden al veel sneeu / 't welck voor ons wat verdrietig was / want konden weynigh daer om uytgaen. Den 20. hadden wy w. wint met veel sneeu / de sneeu lept nu tegenwoordig so dik / dat wy qualijck uyt onse Centt kommen / maer en is tegenwoordigh soo kout niet als 't de voorgaende daghen geweest is / snachts liep de wint Oostelijck met sneeu. Den 21. hadden wy harden Oosten wint met sacht-sneeu / snachts liep de wint west. Den 22. noch harde Westelijke wint / met betogen lucht en veel sneeu / het en wist van geen ophouden alleens of het nimmermeer en dachte op te houden / snachts hadden wy sterke voyst / ende het wer in voegen noch als voor desen. Den 23. smoggens hadden wy goet klaer vriesent weer / wy gingen doen met den anderen uyt met groote moepten / na de zuyt-sy van het Eplant om nae de Son

te sien / maer de lucht betrockt so dat wy geen klaer beschept daer van schryven en komen / want konden geen beschept sien / maer daer komende vernamen wy veel *Is* / de sneeu lept hier in de Bay ontrent een mans lenghte hoogh / snachts hadden wy harden Oosten wint / ende sagen somtijts de Starren ende somtijts wederom niet / weer en wint als voren. Den 24. was 't *Is* een groot stuck in Zee gedreven / en kregen een moepe koelte uyt den Westen met klaer weer / wy hadden sneeu / snachts was het Starrelicht / maer in de na-nacht hadden wy de wint hart zyden / ende was betogen lucht. Den 25. hadden wy harde zyden wint / ende betogen lucht : maer hadde doen eenen koude nacht / de wint als voren. Den 26. de wint w. maer al sneeuwent weer / savonts sagghen wy het *Is* wederom ontrent de Bay / snachts hadden wy zyden wint / met een donckere lucht. Den 27. de wint w. met goet sacht Winter-weer en betogghen lucht / en kregen de Bay wederom vol *Is* / snachts hadden wy o. wint / met een donckere lucht ende met sneeuwent weer. Den 28. de wint w. maer hadden een donckere lucht / met een 3. o. wint / met sneeuachtigh weer / den seifden nacht was het *Is* wederom een goet stuck in Zee gedreven. Den 29. hadden wy 3. westen wint / met regen snachts weste wint met donckere lucht / smoggens lagh de Bay wederom vol *Is* / so dat wy 't water niet bekennen en mochten / weer en wint als voren. Den 30. klaer stil kout vriesent weer / wy hebben met groote moepten op den Bergh geweest / ende sagen daer de Sonne ontrent in 't zyden / maer na onse maets gissinge maecte die daer geweest waren / dat de Son ontrent anderhalf ure hoog stont / snachts hadden wy een Oosten wint maer hadden doen goet weer / somtijden verdoonde ons de starren en dan ginghen sy wederom weggh dat wyse niet meer en konden sien / weer en wint als voren. Den 31. Westelijken wint /

wint met veel sneeu / snachts liep de
wint Noordelijck / met klaer starre-licht
ende kout vriesent weer.

february

Den 1. Februarij hadden klaer stil
weer / het luchten wt den Westen / wy
gingen doen na den Bergh toe / ende sa-
gen de Zonne noch klaer schijnen / ende
lept noch aen de Noortzy van het Lant /
soo veer als wy het konden zien met vs /
so dat wy geen water bekeunen en kon-
den / snachts heel stil weer en Starlicht.
Den 2. de windt N. O. met klaer vrie-
sent weer / snachts klaer Mane-schijn / en
moy starlicht / is bequaem weer voor
ons / wy vernemen oock geen Beeren
meer / hebben vrees voor ons soo wy be-
merken konnen / noch weer en wint als
voren. Den 3. de wint Oostelijck / ende
het weer als voor desen / snachts hadden
wy S. O. wint met een betogen lucht /
matelijck sagt weer ende niet al te kout.
Den 4. voor de middagh hadden wy den
wint noch als voren het vs was doen
een goet stuck inde Zee gedreven / ende
des na-middaegs so kregen wy een 3. w.
wint / met sneeuwvent weer / met dese
wint en isset so kout niet / als het wel de
voorgaende dagen ghetweest is / snachts
Supden wint met goet Starlicht weer
en niet heel kout. Den 5. de wint S. O.
met een donckere lucht / des snachts liep
den wint Oostelijck met sneeu / maer
was doen so fel kout niet als 't wel voor
desen getweest is / konnen 't tegenwoordig
wel harden. Den 6. de wint als voor de-
sen / met goet sacht weer en betoghen
lucht / snachts liep de wint 3. w. het was
op datmael klaer Mane-schijn weer /
ende heel klaer starre-licht. Den 7. kre-
gen wy harden o. wint met betoghen
lucht. Den 8. de wint zuiden / met heel
goet sacht weer / het vs was soo veer
van 't Landt gedreven / dat wy het niet
meer konnen sien / snachts wasset klaer
Mane-schijn / ende helder starre licht.
Den 9. de wint Noordelijck / ende het
sneeu den dien dagh veel / so dat wy qua-
lijck ergens konden gaen / want schooten

alder-wegen diep in de sneeu / snachts
was 't 3. wint met veel sneeu. Den 10. de
wint n. maer heel moy sacht dopent
weer / geen strenge koude / op den self den
nacht liep de wint 3. w. maer kregghen
een harden storm / ende donckere lucht.
Den 11. was 't een Zuidelijcken wint
met een betoghen lucht en goet weer /
snachts liep de wint Oostelijck met een
donckere lucht. Den 12. de wint noch
als voor desen / met wat sneeu / het was
noch al goet sacht Winter weer / snachts
een donckere lucht. Den 13. hadden wy
noch Oostelijcke wint met sneeuwvent
weer / redelijck sacht weer / in de na-
nacht hadden wy klaer Mane-schijn.
Den 14. hadden wy voor-middagh goet
klaer weer en Oostelijcke wint / snachts
waepden het heel hart / en doopent weer.
Den 15. hadden wy het weer als voor
desen / het lach soo dick van de sneeu dat
wy som-wijlen tot ons middel daer toe
in sachten / dat was de oorfaeck dat wy
weynigh wt gingen. Den 16. de wint
o. met betogen lucht en sacht weer / op
desen dagh vernamen wy 2. Vogels /
die naer ons gissinge soo groot mochten
zijn als Gansen / maer alsoo wyse geen
van allen meer gesien en hadden / en kon-
den wyse geen naem geven / oock en kon-
den wyse soo nae niet konnen / dat wijse
mochten schieten want sy heel schou
voor ons waren / oock hebben wy hier
eenen Valck gesien / maer wy en konden
hem niet krijgen. Den 17. de wint no h
als voor desen / met doncker weer en veel
sneeu / snachts sagen wy somtijts de star-
ren en somtijts niet / weer en wint als
voren. Den 18. hadden wy een Ooste-
lijcke wint met betogen lucht / maer
goet weer / snachts hadden wy weer en
wint als voren. Den 29. de wint als vo-
ren maer moy weer / en hebben ober het
geberghte getweest tot den Gouden-berg
toe / maer wy en hebben niet sonder
vernomen konden oock geen vs sien /
het weer als voor desen. Den 20. wey-
nigh veranderingh van weer en wint /
hadden

hadden soo al luyt saem weer. Den 21. de wint N. O. met seer klaer en schoon weer / wy gingen na den Bergh met veel moeyte / doch daer komende hebben niet vernomen / snachts moey stil weder met voyst en daer nae sneeu. Den 22. de wint N. O. wederom sneeu / het welck de meeste Dogels waren die wy sagen / ende daer nae hadden wy wy wat voyst / ende snachts wasset sel dypster. Den 23. de wint die nu al een poosse ober dien boeg ghewaert heeft / is sel houdt / met dese wint quam wy veel ys aen de wal / maer in Zee kon men geen ys sien / snachts van gelijken weer en wint als voren. Den 24. Oostelycke wint / met heel kout vriesent weer en betogen licht / snachts Star-licht en Noordelycke windt. Den 25 de wint n. met een betoge licht / dien avont in 't westen op klarende / sagen wy vooz de eerste reys de Son van onse Tent van daen / en gink onder W. ten w. zynden / snachts hadden wy een n. w. wint met een donckere licht. Den 26. de wint w. met sneeu / de Bay was wederom so vol ys / dat wy geen water sien en konden / snachts wasset donckere licht. Den 27. goet sacht stil weer / ende donckere licht / snachts hadden wy zywdelycken wint met donckere licht. Den 28. harde zynden wint / maer doeynt weer / het ys was wederom een stuck in Zee gedreven / maer niet heel wyt ons gesicht / snachts hadden wy de wint z. w. maer was geheel dypster weer.

Maert.

Den 1. Maert hadden wy weer ende wint noch als vooz desen / maer hadden klare Sonne-schijn / des na middaghs begon het weer sich heel anders aen te stellen / doen kregen wy diek mottich weer / ende hadden de Son in 't z. westen van onse Tent gesien / snachts hadden wy eenen harden z. w. wint met donckere licht. Den 2. hadden wy eenen harden Westelycken wint / met klaer kout weer / snachts een harden n. o. wint / met een donckere licht / maer was dese mael kout weer. Den 3. het weer en wint

noch meest op de voozgaende wijs / weynigh veranderingh / snachts hadden wy eenen harden Noorden wint met donckere licht / wy kregen de Bay smorgens wederom vol ys : maer het was al te mael kleyn / weynigh veranderingh in de wint. Den 4. de wint n. o. ende betogen licht / oock soo hadden wy hier by goet stil weer / geen groote onlijdelijcke koude. Den 5. de wint n. o. met betogen licht / snachts wasset van gelijken. Den 6. weer en wint als vooz desen / snachts hadden wy heel stil bequaem weer / wy en konnen tegenwoordigh weynigh wytgaen / blyven meest al dicht by huys / vooz vozaeck van de sneeu die ons hier by wat quelt. Den 7. wasset moey stil weer maer donckere licht / snachts hadden wy een harden n. o. wint. Den 8. noch hadden wy de wint als vooz desen / maer was een k etoge licht / snachts hadden wy noch klaer starre-licht. Den 9. de wint als voren met betogen licht / snachts was 't wederom het selfde / de wint als vooz desen / noch al kout en voyst. Den 10. de wint n. o. het vooz dese mael hart en was sel kout / snachts wasset klaer heider weer met stercke voyst. Den 11. wasset weer als omgekeert / het was moey stil weer met een sonderlinge aengename Sonne-schijn / snachts hadden wy Zywdelycke licht / met heel stil bequaem weer / dat vooz ons seer aengenaem was het selfde te genieten. Den 12. de Wint wederom als vooz desen / het ys was doen soo veer in Zee gedreven dat wy het niet en konden zien / des nachts hadden wy een S. O. wint / ende donckere licht / maer goet bequaem weer heel luyt saem vande koude. Den 13. de Windt N. O. met een betogen licht / den selfden nacht hadden wy meest weer en wint als voren / met dypster weer matelijcke koude. Den 14. de wint N. O. waeyde wat snelder alst daeghs te voren gedaen hadde / het was doen wy al kout weer / des nachts hadden wy weer en wint meest al eenderley.

Den

Den 15. de wint Z. met soete lucht/
 en aengenaem weer / wy vernamen on-
 trent de Tent een Beer / die wy in een
 wylf tijds niet ghesien en hadden / wy
 waren seer begeerigh / om hem te mogen
 schieten / alsoo wy lange den ouden kost
 gehadt hadden / ende daer door seer met
 het Scheur-bupck gequelt waren / eyn-
 delijck in het schieten so tresten wy hem
 so seker dat hy doodt ter aerden viel / wy
 die niet veel en konde te wege brenghen
 als onse tijdt soo wat te bergeten / met
 het een ofte andere handt gebaer / tegen
 datelijck aen 't villen / ende hingen het
 vel in de lucht ende lieten 't droogen / het
 vleysch daer wy t' samen seer begeerigh
 na waren / hebben wy wat getwaepsont /
 ende oock een deel gekookt / t welck voor
 ons een groote verbarsinghe was / door
 dien wy allegader met het scheurbupck
 ghequelt waren / ende hoopten daer
 door wederom aen onse ghesontheydt te
 raken / op den zelfden nacht hadden wy
 een 3. westen wint / met donckere lucht.
 Den 16. beviel den wy noch den N. O.
 wint / en hoelden wacker op / hoe langer
 hoe meer / wy seelden doen een Doffe-
 val toe / snachts liep den Windt Noorden.
 Den 17. de wint Noorden / met een dicke
 betogen lucht / wy kregen de Bay we-
 derom vol ys / snachts de wint als voor

desen. Den 18. de wint N. met betogen
 lucht ende kondt vriesent weer / in de na-
 nacht hadden wy schoon starlicht. Den
 19. hadden wy kout vriesent weer / ende
 des nachts als voor desen. Den 20. had-
 den wy stil klaer Sonne-schijn weer / en-
 de wy hebben op den Bergh gheweest /
 maer en hebben niet gesien dan ys / soo
 veer als wy sien konden / wy en konden
 geen water sien / snachts hadden wy een
 Supdelijcken wint / met donckere lucht.
 Den 21. de wint als voren / met doncker
 mottigh weer / het ys was wederom een
 groot stuck in Zee gedreven / snachts
 hadden wy een Supden wint met dicke
 betogen lucht. Den 22. de wint 3. o. en
 hadde doen betogen lucht / wy en verne-
 men tegen-woordigh niet sonders / oock
 so is onse couragie wat kleyn / alsoo wy
 wy wat steck van 't Scheurbupck zijn /
 wy hebben weynigh verbarsinghe / om
 ons een weynigh op de been te helpen /
 snachts hadden wy betogen lucht / ende
 de wint noch als voren. Den 23. had-
 den wy veel sneeuwteent weer / soo dat het
 dan quaet voor ons wylt te gaen is /
 snachts hadden wy stil doncker weer.
 Den 14. voor de middagh hadden wy
 moye Sonne-schijn / ende stil vermaec-
 kelijck weer / na de middagh liep de wint
 3. o. het waepde hart aen / ende het stelde
 hem

hem dien na middag noch tot sneeuw/
 snachts hadden wy een donckere lucht.
 Den 25. vooz middag hadden wy moye
 Sonne-schijn en stil bequaem weer / nae
 de middagh een harde zuydelicke wint
 met betogen lucht / snachts klaer stil
 weer. Den 26. kregen wy de Bay we-
 derom vol Ws met klare Sonne-schijn /
 wy hadden de wint z. o. ende snachts
 zuyden / met klaer heider weer. Den
 27. de wint als voren / met schoon klaer
 weer / snachts van gelijcken. Den 28. de
 wint z. o. met een betogen lucht / het Ws
 was so beer in Zee gedreven / dat wy het
 niet kosten sien / op dato sagen een Wal-
 vis / ende was eenen groot beest / hy
 quam in de Bay / maer en konde niet
 wel by hem komen / so dat hy ten lesten
 wederom verdwenen is / wy waren op
 dese mael wederom ober den Bergh ge-
 weest tot by den Rooden-Bergh / daer
 komende so sagen wy vijf Walvissen / en-
 de waren dicht by 't Landt / ende tegen
 den avondt sagen wy der noch vier ont-
 trent de Bay dat was 10. die wy van
 dien dagh gesien hadden / hadden wy
 volck genoegh by ons gehad / wy hadden
 wel moet gehad / de selfde te beken men /
 maer waren te swack van volck / oock
 so en hadden wy geen commoditeyt om
 haer te vangen / maer wanneer wy volck
 genoeg hadden / en wy te degen versorgt
 waren van alles / souden so veel Vis krij-
 gen / dat wanneer de Schepen aenqua-
 men niet lange en behoefden te wachten
 na de ladinge / den selfden nacht hadden
 wy het weer en wint als vooz dese. Den
 29. zuydelicke wint / met een betogen
 lucht / maer hadden goet sacht weer / wy
 hebben van daegh so veel Walvissen ge-
 sien datse ontelbaer waren / soo een me-
 nichte als wy'er sagen / so dat wy sonder-
 linge voordeel gedaen souden hebben /
 wanneer wy volck ende gereetschap ge-
 hadt hadden / maer met ons seben en
 konden wy niet ytrechten / oock so had-
 den wy veel siecke / soo dat wy wepnigh
 lust daer toe soude gehad hebbe / snachts

hadden wy al meest het selfde weer / en
 de wint als vooz desen. Den 30. weer
 en wint als vooz desen / van daegh heb-
 ben wy wederom veel Vis vernomen /
 hier in de Bay / so dat dit alle daeg meest
 continueert / snachts hadden wy de wint
 noch als voren maer donckere lucht.
 Den 31. hadden wy een harden n. o.
 wint met sneeu / hier sijn weder wel 4 of 5.
 Walvissen geweest vooz de Bay / maer
 wy en konden niet krijgen / was ons ge-
 legentheyt oock niet of ten hadde saecke
 geweest datter dooz geluck een gestrant
 hadde / dat wy hem dooz die oozsaeck sou-
 den kunnen krijgen / oock hebben wy
 vernomen een Beer / de welke by hem
 hadde 3. jonge Beerkens welke jonge
 Beerkens ontrent waren van groote
 als klepne Schaepkens / wy dede sonder-
 linge naersigheyt om hem te mogen
 schieten / ofte krijgen / ende dan de klep-
 ne / maer also onse eerste schoot faelgeer-
 de / so ghick hy deur en de klepne volgde
 hem na / so dat wyse quijt wjerden / maer
 wy hadden sonderlinge vermaeck in de
 jongen te sien / snachts hadden wy meest
 weer en wint als voren.

Den 1. April / de windt oostelijck met
 betogen lucht / wy hebben hier wederom
 vooz de Bay wel 4 of 5. Walvissen
 gesien / maer konden anders niet daer
 toe doen als het gesicht / wy konden se
 niet krijgen / snachts hadde wy een zuy-
 den wint met klaer starrelucht. Den 2. de
 wint z. o. met sneeu / dese mael en hadden
 wy geen extraordinaris koude / maer
 was ljdtsaem weer / snachts hadden wy
 weer en wint als voren maer dyster.
 Den 3. de wint Westelijck met betogen
 lucht / wy hebben onse twee leste Hoent-
 deren gedoot / alsoo wy maer met ons
 twee gesunde Persoonen tegenwoordigh
 sijn / de andere vier waren heel siet en
 swack / waren heel krempel van 't schew-
 buyck / so was haer begeeren dat men de
 Hoenderen doodden souden / 't welck wy
 deden volgens haer begeerte. De vier
 krancken die al langer hoe meerder dooz
 de

Am.

de koude verbieden / hebben de leste twee
 Hoenderen gegeten / hopende datse haer
 wel bekomen souden / doch so wenschten
 wy noch wel een dosijn te hebben / ende
 dat om onse siecken te mogen helpen /
 maer dat en kost niet zijn / ende moeten
 vooz dese mael patientie hebben / snachts
 hadden wy meest weer en wint als voo-
 ren. Den 4. hadden wy de wint meest
 als vooz desen / snachts van gelijcken.
 Den 5. hadden wy noch westelijke wint
 met schoone Sonne-schijn / wy hebben
 van daegh hier vooz de Bay twee Wal-
 visschen gesien / waren al wy groot / maer
 zijn wederom uyt de Bay gekomen uyt
 ons gesicht / snachts hadden wy de wint
 3. o. met donckere lucht. Den 6. de wint
 zuyd-west met klaer weer / snachts had-
 den wy betogen lucht met doncker weer
 Den 7. de wint n. o. en 't sneeuden dicht
 aen / op dato so sagen wy wederom hier
 in de Bay 4. of 5. Walvisschen / maer
 het en dede doen anders niet als snee-
 wen ende hieft niet op / weer en wint als
 voren. Den 8. hadden wy de wint n. o.
 doch was wat kout weer / wy hadden
 misse Sonne-schijn / wy hebben van
 dien dagh so veel Walvisschen gesien / so
 in de Bay als in de Zee / datse ontelbaer
 waren / met sulcken meenichte lagen se
 versprept / snachts hadden wy weer en
 wint als vooz desen. Den 9. de wint n. o.
 met betogen lucht / wy sagen wederom
 seer veel Walvisschen / maer zijn weder-
 om soo d' een vooz d' ander na / uyt ons
 gesicht gegaen / snachts hadden wy een
 n. wint met kout vriesent weer. Den
 10. de wint noch als vooren / maer had-
 den doen klaer weer / de Bay was doen
 wederom vol Is gekomen / wy sagen
 ditmael wederom seer veel Walvisschen
 outrent het Is / snachts het weer en de
 wint als vooz desen. Den 11. desen dagh
 hebben wy geen Visschen gesien / oock
 so en vernemen wy geen Beren meer /
 't welck ons verwonderdt / hebben nu
 in langen geen gesien / het weer blijft
 noch al kout / ende snachts meest weer

en wint als voren. Den 12. de wint n. o.
 met klaer kout vriesent weer / wy hebbe
 op dato niet sonderz vernomen / snachts
 weer en wint als voren. Den 13. de wint
 noch in voegen als vooz desen / het leyt
 tegenwoordigh hier vol Is / snachts
 kout vriesent weer met donckere ober-
 togen lucht. Den 14. hadden wy het
 weer en wint als vooren met Sonne-
 schijn / snachts eenen zuydelijcken wint /
 het Is is een goet stuck van de Wal af-
 gedreven. Den 15. so hadden wy goet
 bequaem stil weder / wy sagen dese mael
 wederom vier Walvisschen in de Bay /
 maer also onse Boeck-houder nu tegen-
 woordigh seer krank leyt / so hebben wy
 weynigh lust om te gaen sien wat buy-
 ten geschiet / snachts hadden wy meest
 weer en wint als voren. Den 16. so is
 onse Boeck-houder gerust / ende is dese
 Werelt over-leden / te weten op Paes-
 dagh / de Heer wil zijn Ziel genadigh
 zijn / en geben ons wat ons salich is /
 want wy meest oock al sieck zijn / hoe
 het Godt met ons versien heeft is hem
 bekend / wy hadden een w. wint met
 klaer weer / snachts doncker weer. Den
 17. so hadden wy w. wint met betogen
 lucht / het Is lagh wederom aen de Wal
 soo dat wy geen water sien en konden /
 snachts meest weer en wint als voren.
 Den 18. so hadden wy al meest het weer
 als voren met een donckere lucht / snachts
 de wint n. n. o. Den 19. desen dagh had-
 den wy meest weer en wint als vooz de-
 sen / wy worden hoe langer hoe meerder
 sieck / want wy nu geen verbarfinge
 meer en hebben / so dat wy buyten hoop
 ende troost zijn / en die hier Sieck raekt /
 daer is weynigh hoop van beteren / eens-
 deels vooz de weynige verbarfinge / an-
 derdeels van wegen de groote koude /
 want gesont zijnde / kan men hem qua-
 lijk verwermen / hoe veel te meer sieck
 te leggen in onse kout / doch wy hoopem
 het beste / verwachten de genade van
 Godt / wint en weer als voren. Den
 20. hadden wy de wint zuydelijk / met be-
 togen

Zond.

togen lucht / het *W*s is aen de *D*oor-
hoeck een groot stuk van de *W*al gedre-
ven / *W*achts hadden wy *O*ostelicken
wint met sneeuwent weer. *D*en 21. had-
den wy heel stil weer / met mope *S*omme-
schijn / en vernamen doen niet / om voor
ons te beschrijven / want wy konden niet
veel uytgaen / door oorsaecke dat ons het
scheuw-huyck hoe langher hoe meerder
ober-viel / *W*achts hadden wy n. o. wint
met betoge lucht. *D*en 22. het weer en
wint noch meest als vooren / maer wy
hebben het *W*s wederom so dicht aen de
*W*al dat wy het *W*ater niet bekennen
konnen / *W*achts hadden wy 3. wint / het
*W*s is op dato so veer in *Z*ee gedreven /
dat wy het niet meer en konnen sien.
*D*en 23. de wint als voren met stof-re-
gen / wy leggen hier seer ellendigh / daer
is niemant als ick alleen / die sijn selven
behelpen kan / en ick diense met groote
pijne allegaer / soo lange als het *G*od be-
lieft / ick hebbe van daegh onsen *C*om-
mandeur in een andere *K*op gheholpen /
alsoo hy wat ongemackelijck leyde so hy
sepde / en docht die plaets ofte *K*op beter
voor hem soude zijn / alsoo hy 't op mijn
begeerden / ende wilde daer parfors zijn /
maer hy woystelt al met de doot / nae
mijn duncken / des *W*achts den *W*int als
voren / met doncker weer. *D*en 24. soo
hadden wy enen 3. w. wint / en betogen
lucht *W*achts hadden wy meest het weer
ende wint als voren. *D*en 25. so hadden
wy al een 3. w. wint / met *S*omme-schijn /
ende het *W*s leydt hy *D*oorden de *B*ay /
ontrent een half myl van 't landt / ende
besuyden de *B*ay en konnen wy geen
*W*s sien / wy sagen ook veel *W*albissen /
*W*achts hadden wy een harden *D*oord-
westen windt / met betogen lucht / het
*W*s is wederom aen de wal / maer is on-
trent een half myl van 't landt al wa-
ter / weer en wint als voren. *D*en 26.
hadden wy heel stil weer / met betoo-
gen lucht / *W*achts woep het luchten uyt
den *W*esten / en heel mope weer. *D*en 27.
hadden wy stil doopent weer / en heb-

ben onsen *H*ondt gedoot / om te te eten /
tot onse verberfinge / *W*achts een *O*osten
wint / met betogen lucht heel goet weer.
*D*en 28. soo hadden wy de wint als vo-
ren / met betogen lucht / het *W*s is van
daegh soo veer van de wal af-gedreven
dat wy het qualijck meer sien konden /
*W*achts hadden wy eenen stercken *D*oor-
den wint met betoghen lucht. *D*en 29.
noch het weer ende de windt als vooren /
die nacht kregen wy harde *N. O* wint /
ende wy hebben het *W*s weder aen de
wal gekregen. *D*en 30. de windt als
voren / klare *S*omme-schijn weer / (*D*IE)

N A - R E E D E N.

Dit woortjen (*D*IE,) dat is noch
uyt de penne gekomen / maer desen
dag en heeft sijn behoortlike beschrijvun-
ge niet konnen krijgen / niet wetende of
hy noch heeft willen stellen (*D*IE) nagt
hadden wy het weer ende de wint als
voor desen / ghelijck hy meermalen voor
desen wel geobserveert heeft / of wat hy
daer mede uyt heeft willen drukken is
den goeden *G*od bekend / doch wy latent
in voegen gelijck wy het gebonden heb-
ben / maer hier is haer schrijbens op ghe-
houden / namelick den 30. *A*pril 1634.
Ende soo de mannen sustineren die daer
selfs geweest hebben / ende handt voor
handt selfs gesien hebben / soo isser eenen
by gheweest die van de andere ses selfs
sijn schrijbe en lesen meest heeft geleert /
dese is wel de laetste geweest die geleert
heeft / oock die geschreven soude hebben /
na opinien van de *M*atrosen doch het
laet hem aensien / doen hy de lesken *A*pril
gestelt heeft / dat hy door slauwigheyt of-
te door zwackheyt heeft de penne ter
neder gelept / ende is gaen leggen in sijn
*K*op ofte rust-plaetse / ende heeft alsoo
*G*od dien alle dunck bekend is / het selfde
opgegeven / ende is soo in de rust ontfla-
pen / gelijck den goetgunstigen *L*eser
sal konnen bevinden / die dit selfden sul-
len konnen te lesen.

Want

Wanneer het Volck en de Schepen wederom gereet waren / om het aenstaende Jaer na het Eplandt ghe-naemt Mauritius / in Groenlandt / te varen / soo sijn de Seeulden wel de eerste geweest die daer gelant sijn / en also de Matroosen seer nieuwgierigh waren om elck de eerste te sijn / die aen de Hut / ofte Tent / mochte komen / om te sien hoe het met de Maets gegaen was : doch sagen alreeds wel datse haer in 't aenkomen van de Scheepen niet en vernamen / en daerom vermoedense datse alle doot waren / daer om eenige na de Tent zijn gelopen : in komende hebben gesien den desolaten staet van de 7. Matroosen / die sy alle doodt gebonden hebben / elck apart in zijn Koope / waer van sy seer verschrickten / ende verbaest wpt traden en hebben 't ghebootschapt aen den Commandeur / gelijk ghy hier in het vervolgende sult hooren.

Daer eerste doode was gestorven op den 16. van de Maent van April Anno 1634. dese hadden sy noch selfs een Kist gemaeckt / ende hebben hem in een ander Tent gebracht. De andere ses sijn in 't eerste van May hem na-gevolght / na ons vermoeden / ende het gemeen geboelen / maer sy en hebben daer van niet geseheben / soo dat wy hier niet anders van komen oordeelen.

Na dat de Schepen den 4. Juny in 't selfde jaer als boven verhaelt / aldaer ter Vrede gearriveert sijn geweest / hebben sijse seer desolact pder een in haer Koy doodt binden leggen / den eenen hadde noch het Kafen-broodt by hem inde Koy staen / den derden met een Salfdoos by hem staende / waer wpt hy eenige Salf hadde gebuyckelt / om sijn Caudt-bleesch mede te smeeren / also hy noch de handt na de mondt toe gebogen hadde / het Boeck noch by hem leggen / alsoo hy noch leggen lesen hadde / voorts de resterende sijn soo mede in haer Koyen doodt gebonden / also hebben de 7. Matroosen so droevigh haer leven ge-epndicht. Ick

gebe den goetgunstigen Leser te bedenken oft niet droevigh voor haer is ghe-weest / wanneer sy allegaer hebben beginnen so sieck te worden / dat den eenen den anderen niet en heeft kunnen helpen / voornamelijck voor die gem die lest in 't leven gebleven is / men heeft bevonden dat den Boeck-houder wel den eersten is geweest / die overleden is geweest / dat is de gene geweest die in half April gestorven is / de resterende ses / sijn ghelijck wel te bemercken is ghe-weest / volgens het schryven van de overleden alsoo eene schrijft / datse soo ellendigly daer aen sijn / dat hy noch wel de sterckste was diese alle vijf bediende op handen en voeten / doch niet groote pijn / dit is de gene die van de andere het schryven geleert heeft / soo men aen de handt kan bebinden / so is na sijn woorden wel af te meten / dat de andere seer kranck ghe-weest sijn / oock is wel te beproeden / datse op het langhste noch wel 2. a 3. dagen soude kunnen gelegen hebben daer sy ophouden met schryven / doch niemandt kan het voor vast na seggen / alsoo daer niemant in presentie en is geweest / maer sprekken na ons vermoeden / want wanneer sy so varde gekome sijn / datse haer selve niet en hebben kunnen of weten te behelpen / soo sijnse na alle aparentie / so d' een voor d' ander nae / van de groote koude die daer geen ghebeek is ghe-toest / leggen versipben / ende sijn van ongemack vergaen / Ja vertrouwde dat den eenen van den andere sijn door qualick heeft kunnen weten / want is haer meest als gelijck overvallen / den eenen mach een dach langher gelegen hebben als d' andere / maer heeft het niet veel langer kunnen maecten / sy sijn nae ons vermoeden / ende daer men 't oock vast voor houdt meest van 't Scheur-buyck ghestorven / ende dat meest door de oude kost / ende de weynighe verbornghe / ende doense soo varde gheraecht sijn ghe-weest datse haer niet op en hebben kunnen houden / soo heeft haer de vorst

voort verlijft / want also wy in hare Beschrijvinghe bevinden / soo en sijnsse kan geen voort alleen gestorven / oock soo en hebben sy soo overbloedigh sineu niet gehad of hebben een dach / of twee nae datum wederom uyt kommen gaen / alleenlijck dat haer meest gheparst heeft / dat is het Scheur-buyck geweest / wanneer nu de Schepen ghearriveert zijn geweest / als boven verhaelt is / so is by den Commandeur ghebooden / dat men de ses Matroosen / met den sevendelwelcke bande andere ses noch selfs gekist was / ende die sy noch selfs in een andere Tent gebrocht hadden / dat men de Ses overleden / oock souden kisten en stellen se dan onder 't sineu / en wanneer het Verrijck onlaten soude zijn / om dan alle seben eerlijcs te doen Begraven / het welck alsoo is geschiet / ende dat op S. Jans dagh / ende dat soo eerlijck alst doeneelijck is gheweest / wanneer sy ter aerden sijn ghesielt soo heeft den Commandeur geboden / dat men de Stucken soude Lossen ende na Scheeps gebruyck / haer den Heer in sijn bewaringhe bevelen.

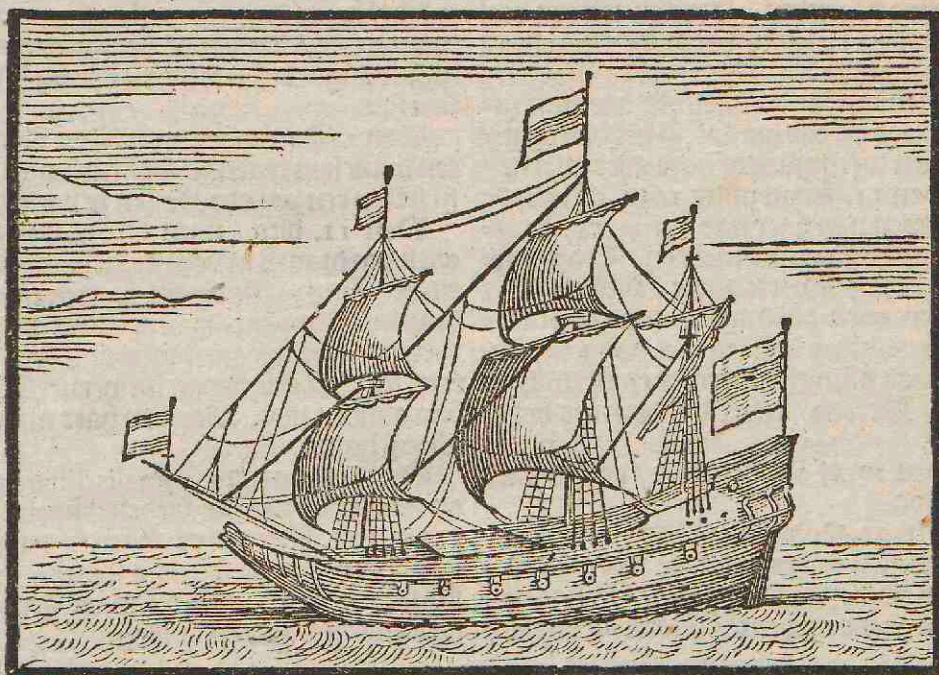
Voorders soo sal den goetgunstighen Leser dit Journael / ofte Beschrijvinge wat gelieven te verschoonen / want gheleijckerwijs den Boeck-houder selfs verklaert / dat hy van sijn Leven in gheen Boeck-houders-Ampt / ghetreden is geweest / en gedaen heeft / so hy best konde / sept hy self / ende also ick niet anders en hebbe kunnen vinden / als alleen simpelich haer Beschrijvinge / soo hebbe ick mijn uytterste vermogen gedaen / om soo

veel doeneelijck was / het selfde soo wat te verklaren / ofte verlichten / alsoo ick door eenighe goede Vrienden daer toe ben gebeden geweest / dat ick het selfde soude in Druick doen uytgaen / ende alsoo het mijn Ampt ende Negotie was / soo en hebbe ick het selfde niet kunnen weygheren / te meer om de groote Affectie / die ick daer toe draghende ben. Ende om dat het H. E. oock door den Druick mochte kont gedaen worden / gelijk een yder hier sal kunnen sien / noch wenschte ick wel dat ick H. E. noch meerder contentement hadde kunnen doen / want daer men geen matery en heeft / en kan men qualijck petwes maken / of men moeste met willens leughenen ofte verdichtselen schryven / doch den goetgunstighen Leser / sal kunnen bevinden / dat ick hier in mijn uytterste vermogen gedaen sal hebben / te meer wanneer gy sult sien de geschreven Coppe die sy selfs geschreven hebben / en die hier en daer in verschepde Handen sijn berustende / so is my het Principael daer van / ter Hand gekomen / waer nae dit Journael selfs Gedruckt is. Voorts soo wilde ick H. E. wel gebeden hebben / also der veele Bulle ofte Brieskens hier van / door de Kraemers en Landcloopers / sijn uytgegaen en geroepen / en maken de Luyden grote ende grove Leugenen wijs / 't welck maer gheraapte Fabulen ende vercierselen sijn / biddende H. E. daer aen geen geloof te willen geben / gelijk H. E. selfs oock wel bebroeden kan / dat men in een kleyn Briesken of Bulleken geen Particulariteyten en kan beschrijven.

B E S L U Y T.

Siet dus is 't Eynd' geweest van dese seven LIEDEN,
Die haer voor d'eerste Reys, soo stelden hier ter neer,
Om alles pertinent, van dat daer mocht geschieden,
Te brengen aen den Dagh, van Beesten, Visch, en Weer.
GODT gunn' haer voor altoos, nu d' Eeuw'ge Zalicheyt,
En meer als d' Aerdtische Mensch daer by kan sprecken

UYT.

K O R T
J O U R N A E L,

Van de seven Persoonen die op SPITSBERGEN,
in het Overwinteren, gestorven zijn, Anno 1634.

Nae dat in't Jaer 1633. op Spitsberghen, als oock aen 't Eylant Mauritius, om te overwinteren waren gelaten op yder seven Man / soo hadden de Schepen 't naevolgende Jaer van 1634. wederom last van de Ed: Heeren van de Groenlantische Compagnie / om wederom de oude af-geloft hebbende / 7. Man op yder te laten / te weten vrywillige / waer toe haer gewilligh verschepden Persoonen presenteerde. Sien de dat de 7. op Spitsberghen waren in

goede gesontheyt overgebleven / so hebben de Commandeurs daer weder 7. andere uytgehosen / om aldaer weder te overwinteren / met namen : Andries Iansz. van Middelburgh, Cornelis Thijfsz. van Rotterdam, Jeroen Carcoen van Delfs-haven, Tjebbe Jellis uyt Vrieslant, Claes Florisz. van Hoorn, Adriaen Iansz. van Delft, Fetje Ottes uyt Vrieslandt. Welcker persoonen (nae dat sy nae het behooren / van alles versien waren / wat tot het overwinteren noodigh was / van spijs / dranc en Medicinale dranchen en kruiden) aen Landt zijn gelaten / en hebben

hebben van al haer weder-baren Dagh-register gehouden / 't welck ick om veel onnoodige reden te vermijden van weer en winden / niet in 't geheel wil volgen / maer alleen 't voornaemste daer uyt nemen / tot die tijt toe dat sy hebben op gehouden te schrijven of haer overlijden.

Den 11. September 1634. gingen de Schepen van daer nae Patria, die sy geluck op de Reys wenschten. Daer blijvende / sagen verscheyde Walvisschen / waren oock dickwils doende om die te schieten / maer konden niet vangen; sochten oock blytigh na groente / Aeen / Dossen of Beeren / maer konden niet bekommen.

Den 20. of 21. October / verliet haer de Son.

Den 24. November begoft de Scheurbuyck sich onder haer te openbaren / waer door sy blytigh uyt sagen nae verbersinge van groente / Beeren of Dossen /

maer konden niet op doen / tot haer groote droefheyt / dan sy troosten haer onder malkander / dat Godt haer groente en verbersinge wesen sou / en dat hy 't versien sou.

Den 2. December nam Claes Florisz. een drack in tegen de Scheurbuyck / en sy setten een val om Dossen te vangen.

Den 11. dito / nam Ieroen Carcoen oock een drack in voor de Scheurbuyck / en begonnen elck apart te eten ende te drinken / om dat de eene meer met de Scheurbuyck gequelt was dan de anderen / sochten alle daegh na verbersingh / dan vonden niet. Bevolen haer alsoo in Gods handt.

Den 12. dito nam Cornelis Thijisz. oock een drack in voor de Scheurbuyck.

Den 23. December sagen sy den eersten Beer / soo de kock water uyt goot stont hy voor 't Venster / maer gerucht hoorende steldent op de loop.

Den 24. dito vernamen zy wederom een Beer / daer zy niet haer brien nae toe liepen / die hem datelijck teghen haer schray stelde / op sijn achterste pooten / en choonden hem seer wreeslijck / doch wiert met een Musket-kogel door sijn lijf geschooten / daer op hy begoft te bloeden

en te krijten / beet met sijn Tandten een van haer Hellebaerden aen stukken / en stelden het doen op 't loopen / sy volghden hem nae met twee Lantacnen / maer konden hem niet krijgen / hoe seer sy hem wel van nooden hadden / om van de siecken / ja van haer alle gegeten te worden tot

tot verberfinge/want niemand van haer allen was sonder pijn. Schreben/wil het niet beter worden / so zijn wy al te mael doot eer de Scheyen hier kotnen / dan Godt weet wat ons van nooden is.

Den 25. December / nam Cornelis Thijfz. noch een dzanek in booz Scheurbuyck/want het was met hem heel qua-lijck gestelt.

Den 14. January/1635. sturf Adriaen Ianz. van Delft, zijnde de eerste van haer sebenen/doch de andere waren doen ook al te mael vol pijn en heel sieck.

Den 15. dito sturf Feije Oites.

Den 17. dito/sturf Cornelis Thijfz. op welke sy haer meeste hoop wel gestelt hadden/naest Godt / booz welke drie overledenen maectten sy noch kisten / daer sy haer in leyden / hoe wel sy qua-lijck de macht hadden / en wierden alle dagen noch erger.

Den 28. dito sagen sy de eerste Dooz / doch konden hem niet krijgen.

Den 29. dito / dooden sy haer roode Vliſinger Hondt/daer van sy savonts atē.

Den 7. February vingen sy de eerste Dooz/daer in sy seer verblijt waren/maer mocht wepnigh helpen / waren al te seer berworden. Sagen doe ook veel Beeren/ ja somtijts wel 3.4.6. a 12. teffens/maer sy hadden de macht niet om een Roer af te schieten/en of sy al getreft hadden/om haer nae te loopen/want konden de eene boet booz den ander niet sette/noch geen Broot byten / hadden breef-rijcke pijn in de leden en't lijf/en hoe quader weer hoe slimmer;d' een spoog bloet/d' ander laste bloet booz de stoelgang / Ieroen Carcoen was de sterckste noch / die haelden al te niet noch kolen om byer aen te leggen.

Den 23. dito / lagen sy meest plat te Roy/gaben het op in Gods handt.

Den 24. sagen sy de Son weder/daer ober sy God loof den / want sy hem t' se- dert den 20. of 21. October des voozle- den Jaers niet gesien hadden.

Den 26. zijnde de laetste dag dat sy ge- schreben hebben/waer na sy/na oogmerk

niet lang geleest hebben/ schrijven zy al- dus : Wy leggen niet ons viere/die noch in 't leben sijn / plat te Roy / wy souden wel eten/wasser een so kloeck dat hy upt sijn Roy komen konde om byer aen te leggen / wy konnen ons niet roeren van pijn / wy bidden Godt niet gebouwen handen/dat hy ons upt dese benaude we- relt verlossen wil / alst hem beliest so sijn wy gereet/want wy mogen het dus niet langer harden sonder eten of byer/en wy konnen malkander niet helpen/elk moet sijn eygen last dragen. De scheyen 't na- volgende jaer 1635. daer weder komende bonden sy haer al te mael doot leggen / haer Tent hadden sy van binne wel vast toe gemaeckt/om booz Beeren of anderz bebyjt te sijn/en also't de Tent van Mid- delburgh was/ so braken sy/ die booz ons aen Lant quamen de achterdeur/en een Backer kilom daer in/en liep over de sol- der/daer noch eenige stuckē van de booz- noemde Hondt te droogen hingen / en kilom de trap in't victuali-be- treck weer neer : En also 't doncker was trat hy op een doode Hondt (want sy hadden twee honden gehat) die daer booz de trap leg- gende / gestorven was. Doe dede hy de binne- deur op en liep by duyfter nae de booz- deur toe om die op te doen / maer onder wegen liep hy tegen de doode aen. De deur geopent wesende/sagen sy haer daer leggen/drie stonden in kisten / Claes Florisz. en noch een/lagen elk in een kreb doot/en de andere twee lagen midden op de bloer op eenige zeplen en ander goet / hadden de knien by nae tegen de kin ge- trocken/ so krom waren sy gestorven/ sy maecten kisten tot de vier/en begroeven haer nebens de andere drie in 't sneeu ; maer nader hant doen 't sneeu begon te smelten/en't Lant begoft bloot te komē/ begroeven syse met Aerde 't best dat sy konden/alle seben aen malkanderz sijde/ leyden steenen op haer kisten / om dat sy van 't Wilt niet verscheurt souden woze- den/nader hant isser geen meer volck op Spitsbergen gebleven.

Oprecht en kort Verhael, van twee-en-veertigh Persoonen die ontrent Spitsberghen, met haer Schip, gebleven zijn.

In 't Jaer 1646. is Ian Cornelisz. van Munnicky, met een Galhoot geuaren nae Spitsbergen, en die gewestien/om Walvisschen te vanghen: Dit Galhoot is den 6. May uyt Cessel gebaren / en quam den 3. Junij by het Lant van Spitsbergen, meenden de Bap in te loopen / maer 't Ws vreef so geweldigh af en aen / dat hy genootsaecht was Zee te houden / epndelijck nae dat hy veerthien dagen door 't Ws af en aen geswurben hadden / hebbende ondertusfchen twee Disschen gebangen / quamen sy in de Bap / doch de gebangen Dissen lagen noch buyten de Bap in Zee / en also sy vreef den de Disschen te sullen verliesen door den schielijcken Ws gangh / die sy gewaer wierden / sonden sy de Sloep nae buyten / om met alle mogelijcke blifde de Disschen te bergen / en terwijle sy hier mede besich waren en vast heen en weer roeyden / so sien sy verre van haer in Zee op een schots Ws / eenige wittigheyt hincken en beweghen / maectender onder malkander een Beer af (die daer meest wit zijn) eenen Harponier Ellert Iansz. van Ooster-blocker / mede in de Sloep wesende stemt daer nae toe te roeyen / 't welck gevolght wiert / maer naderende sien sy dat die wittigheyt een witte Block-vanger was / daer een Man mede stont en woepde / een teeken van hulpsvoeckingh / roeyden daer op na de boornoemde schots Ws / waer op sy tot haer alder-verwonderlinge / vier lewendighe menschen bonden / en een doode / waren Engelse / vielen vooz de Hollanders uyt de sloep op haer knien neer / niet wetende van groote blifschap / wat sy tot danckbaerheyt aen haer betoonen souden / sy wierden in de Sloep genomen en na de Bap gebracht. Sy hadden met een vijf een groote kuyt in 't Ws gehoutwen / en de stukken ende spranckelen / die sy uyt hienwen / stapelden sy rontom de kant van de kuyt als 't boort van een schuyt /

om de windt en 't water / beter te ontschuyten / op die maniere hadden sy haer in die kuyt by malkanderen onthouden. Sy sepden dat het veerthien daghen gheleden was / haer Schip hadden verloren / en waren met haer twee-en-veertigh Mannen op de schots geweeft / hadden eenige victuali by haer uyt het Schip geberght / met een Sloep / en eenige ander gereetschap / haer Cammanbeur siende dat 't daer op 't Ws vooz haer niet te harden en was / resolbeerde / om waer 't mogelijk / op 't lant te komen / hoer met 17. Man met de Sloep nae landt / ende van soude hy haer oock halen / maer also 't hart waepde en tshedert de Sloep geen meer vernamen / so vermoeden sy dat hy met volck en al gebleven is / waren doe noch met haer 24. Man op 't Ws / maer also haer eten op was en alreede grooten hongerleden / en niet anders als de doot vooz oogten sagen / begaben haer sommige op eenige schossen / terwijl sy by 't Lant langhs vreehen / maer hebben daer ook noyt van vernomen of sy aen Landt quamen / of van eenige Schepen geberght zijn. Hier saten sy doe noch niet haer vieren by malkander / seer bedroeft / saghen geen kans om eenmael geberght te worden / of 't van honger / buyten de gruwelijcke houde / langer te harden. Den eenen die had een leeren kleem om 't lijf / die deplden sy onder malkander / en aten die / 't hielp so veel als kon / en nae dat wijse eenige dagen in ons schip gehad hadden en alle hulpe door de Barbier / en andere haer aengedaet was / zijnder 3 gestorven. so datter niemant van de 42. Mannen / te recht is gekomen / als een Man / die met een Galhoot van Delft in September 1646 behouden in de Maes is overgekomen / en vrolijck na huys geteyst / waer vooz hy Godt op 't hooghste heeft te dancken.